

TENEROWICZ JÓZEF (1931 – 2011)

Generał brygady, pilot, doktor nauk wojskowych

Urodził się 12 lutego 1931r. w Siarach, powiat Gorlice, województwo małopolskie, w rodzinie Marcina (1895-1984) - rzemieślnika i Wiktorii (1900-1944) z domu Woźniak. Ojciec w 1946 ożenił się po raz drugi z Bronisławą Gajdą (ur. 1915). Bracia: Władysław (1922-1949)-podczas wojny na pracach przymusowych w Niemczech, następnie oficer WP, zwolniony w 1945; Julian (1924-1993)-pilot, oficer WP w stopniu pułkownika; Stefan (1928-1991)-handlowiec. Siostry: Janina Patla (1926-1994) - handlowiec oraz siostra przyrodnia z drugiego małżeństwa ojca - Maria Apola (ur. 1947) - księgowa.

W 1944 ukończył Publiczną Szkołę Powszechną w Gorlicach, a w 1948 Państwowe Gimnazjum im. Marcina Kromera w tej samej miejscowości. W 1949 - w systemie wieczorowym Liceum Ogólnokształcące w Dęblinie.

Do WP wstąpił ochotniczo po zdaniu egzaminów do Oficerskiej Szkoły Lotniczej w Dęblinie. Powołany przez WKR Jasło, służbę rozpoczął 27 IX 1948. Po ukończeniu Oficerskiej Szkoły Lotniczej promowany 15 VII 1951 w Dęblinie na stopień podporucznika przez płk. pil. Szczepana Ścibiora. Ponadto ukończył: w listopadzie 1957 Lotniczo-Taktyczny Kurs Dowódców Pułku w Ośrodku Szkolenia Lotnictwa Myśliwskiego w Lipiecku w Związku Radzieckim, w lipcu 1965 Akademię Sztabu Generalnego im. gen. broni K. Świerczewskiego w Warszawie, 29 IV 1972 kurs podyplomowy w Akademii Sztabu Generalnego, w lipcu 1976 Wojskową Akademię Sztabu Generalnego Sił Zbrojnych Związku Radzieckiego im. K. Woroszyłowa w Moskwie oraz w 1983 Wyższy Kurs Akademicki przy Wojskowej Akademii Sztabu Generalnego Sił Zbrojnych Związku Radzieckiego. Uchwałą Rady Naukowej Wydziału Wojsk Lotniczych i OPK Akademii Sztabu Generalnego w Warszawie z 28 IX 1979 otrzymał stopień doktora nauk

wojskowych. Tytuł rozprawy „Optymalizacja systemu szkolenia personelu latającego na bojowych samolotach odrzutowych”. Promotor: gen. bryg. pil. dr Zdzisław Żarski.

Awansował kolejno do stopnia: porucznika-20 VIII 1952, kapitana - 23IV 1954, majora - 30IX 1959, podpułkownika - 29 V 1965 i pułkownika-2 X 1973. Do stopnia generała brygady awansowany na mocy Uchwały Rady Państwa nr 101/84 z 27IX 1984. Nominację w Belwederze wręczył przewodniczący Rady Państwa prof. Henryk Jabłoński.

Po ukończeniu OSL w Dęblinie skierowany został do 13. pułku lotnictwa myśliwskiego bazującego początkowo na lotnisku Balice (Bemowo) w Warszawie, a od 1953 w Leżnicy Wielkiej koło Łęczycy. Służył kolejno na stanowiskach: pilota, od 21.11.1952 starszego pilota, od 25.11.1952 pełniącego obowiązki dowódcy klucza, od VIII 1952 pomocnika dowódcy eskadry do spraw pilotażu, od 18.11.1953 dowódcy eskadry i od 22.11.1955 pomocnika dowódcy pułku do spraw pilotażu. Od listopada 1956 na kursie w ośrodku szkolenia w Lipiecku. Po kursie skierowany do sztabu nowo utworzonego 2. Korpusu OPL OK w Bydgoszczy. Początkowo pełnił obowiązki szefa służby strzelania powietrznego korpusu, a po reorganizacji sztabu, od listopada 1959 był szefem strzelania powietrznego wydziału szkolenia bojowego. Od 1.11.1961 studiował w Akademii Sztabu Generalnego. Po ukończeniu akademii sprawował funkcję zastępcy do spraw liniowych 45. pułku lotnictwa myśliwskiego w Babimoście. Później rozkazem personalnym MON nr 0479 z 17.11.1967 wyznaczony został na stanowisko dowódcy 11. pułku lotnictwa myśliwskiego we Wrocławiu. Od 22.11.1972 do 4.11.1972 r. pełnił służbę na stanowisku starszego pomocnika szefa Oddziału Szkolenia Bojowego Dowództwa Wojsk OPK w Warszawie, z przerwą od 3.11.1972 do 29.11.1972 na kurs podplomowy w Akademii Sztabu Generalnego. Następnie przeniesiony do Dowództwa Wojsk Lotniczych w Poznaniu, gdzie był przewodniczącym Komisji Kwalifikacyjnej Personelu Latającego, od 23.11.1972 - szefem Oddziału Lotnictwa Myśliwskiego, od 24.11.1973 - pełniącym obowiązki zastępcy szefa, od 14.11.1974 - zastępcą szefa Zarządu Szkolenia Lotniczego. Od 8.11.1974 na studiach w Wojskowej Akademii Sztabu Generalnego Sił Zbrojnych Związku Radzieckiego. Po studiach powrócił do Dowództwa Wojsk Lotniczych na poprzednio zajmowane stanowisko. Od 28.11.1977 pełnił obowiązki szefa, od 26.11.1978 był szefem Zarządu Szkolenia Lotniczego w Dowództwie Wojsk Lotniczych. Następnie rozkazem personalnym MON nr 055 z 14.11.1979 wyznaczony na stanowisko dowódcy 3. Brandenburskiej Dywizji Lotnictwa Szturmowo-Rozpoznawczego w Świdwinie. Po reorganizacji dywizji, od 9.11.1982 dowódca 3. Brandenburskiej Dywizji Lotnictwa Myśliwsko-Bombowego. 19.11.1985 r. objął w Dowództwie Wojsk Lotniczych obowiązki szefa Lotnictwa Wojsk Lądowych, Transportowego i Łącznikowego. 9.11.1989 r. został szefem Lotnictwa Wojsk Lądowych — pomocnikiem dowódcy Wojsk Lotniczych. Po połączeniu Wojsk Lotniczych i Wojsk Obrony Powietrznej Kraju, od 1.11.1990 był szefem Bezpieczeństwa Lotów Dowództwa Wojsk Lotniczych i Obrony Powietrznej. W stan spoczynku przeniesiony 30.11.1992 na podstawie rozkazu personalnego MON nr pf 139 z 27.11.1992. Pożegnany w lutym 1993 przez ministra obrony narodowej Janusza Onyszkiewicza.

Odznaczony m.in. Krzyżem Komandorskim (1986), Oficerskim (1978) i Kawalerskim (1968) Orderu Odrodzenia Polski oraz Srebrnym Krzyżem Zasługi (1959).

Podczas służby latał na samolotach *Po-2*, *UT-2*, *Jak-II*, *Jak-9*, *Jak-17*, *Jak-23*, *MiG-15*, *MiG-15bis*, *Lim-1*, *Lim-2*, *Lim-5*, *Lim-6bis*, *TS-8 Bies*, *TS-11 Iskra* oraz *An-2*. Ogólny nalot około 2000 godzin, z tego 1600 godzin na samolotach odrzutowych. Posiadał I klasę pilota wojskowego. Jego instruktorami byli m.in.: por. pil. Andrzej Krajewski i kpt. pil. Irena Sosnkowska na *UT-2* oraz kpt. pil. Smerdel na *Jak-9* w OSL Dęblin, kpt. pil. Kazimierz Tanana na *Jak-17* i *UT MiG-15* w 13. pułku lotnictwa myśliwskiego. W latach 1952-1961 uczestniczył w dziesięciu defiladach lotniczych, m.in. w 1952 r. - w pierwszej defiladzie z udziałem dużej grupy samolotów *MiG-15*, w 1953 - w defiladzie nad Katowicami, w 1954 - w defiladzie nad Lublinem, w 1958 - w Warszawie w defiladzie z okazji dożynek oraz w 1960 - w defiladzie nad Polami Grunwaldu, podczas której wykonywał lot w ugrupowaniu „Tafla” złożonym z 64 samolotów *Lim-5*, pełniąc funkcję zastępcy dowódcy ugrupowania (dublera) płk. pil. Władysława Hermaszewskiego. Współorganizator defilady lotniczej 22 VII 1974 r. w Warszawie nad placem Defilad.

Dowodzona przez niego 3. dywizja dwukrotnie została wyróżniona w rozkazie szkoleniowym Ministra Obrony Narodowej. Jako szef Bezpieczeństwa Lotów zapoczątkował zmiany w metodyce zapobiegania i badań zdarzeń lotniczych, kładąc nacisk na określenie przyczyn wypadku i profilaktykę, a nie na represjonowanie dowódców, personelu latającego, technicznego i zabezpieczenia. Nawiązał także bardzo szerokie kontakty ze środowiskami naukowymi zarówno wojskowymi, jak i cywilnymi, angażując je do prac związanych z poszukiwaniem rozwiązań, które poprawiłyby bezpieczeństwo latania. Po przejściu w stan spoczynku pracował w Fundacji „ArtWoj” i w przedstawicielstwie firmy „Minolta” w Poznaniu.

Był miłośnikiem brydża, sportu i literatury. Wiele czasu poświęcał przydomowej działce. Żonaty. Związek małżeński z Zofią Danutą Bielską został zawarty 31 X 1959 w Jeleniej Górze. Córnica Dobromiła Katarzyna (ur. 12.11.1962) - prawnik, absolwentka Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Synowie żony z pierwszego małżeństwa: Igor Bielski (ur. 3 V 1953) - lekarz anestezjolog oraz Krzysztof Bielski (ur. 17 V 1954) - handlowiec.

Tenerowicz Józef zmarł 26 maja 2011 r. w Poznaniu, pogrzeb odbędzie się 31 maja 2011 r. w miejscu śmierci.

Tekst: Tadeusz Pabis

Zdjęcie pochodzi od siostry zmarłego